

zub jeskynního medvěda

ježovka v pazourku

ježovky v pazourku

V pazourcích ledovcových uloženin (starší čtvrtohory) jsou poměrně časté otisky schránek mlžů, stonků lilijic, otisky schránek a ostnů ježovek. Najdeme zde i zkameněliny starších útvarů a zkamenělá dřeva. Pazourky křídového a třetihorního stáří pochází ze severního Německa a Polska.

Nejmladšími fosilními doklady života jsou pozůstatky čtvrtohorních velkých savců (lvů, medvědů, hyen, mamutů, nosorožců i člověka) z jeskyní Štramberského krasu či zrašelinělé kusy dřev a dalších rostlinných zbytků z rašelinných čoček u Chlebovic.

korál - štramberké vápence

Lilijice - *Sclerocrinus strambergensis*

plž - štramberké vápence

prokřemenělé dřevo

travertin s otisky listů

krunýř kraba

korál - štramberké vápence ▶

**GEOPARK
PODBESKYDÍ**

národní geopark

- **Geopark** je turisticky přitažlivé území s vědecky významným geologickým dědictvím.
- **Geopark** není kategorií chráněného území.
- **Posláním geoparku** je chránit geologické dědictví a to zejména prostřednictvím jeho trvale udržitelného a šetrného využívání.

Informace o Geoparku Podbeskydí najdete na www.geoparkpodbeskydi.cz

Tento leták je součástí tématické skupiny *Geologické zajímavosti*

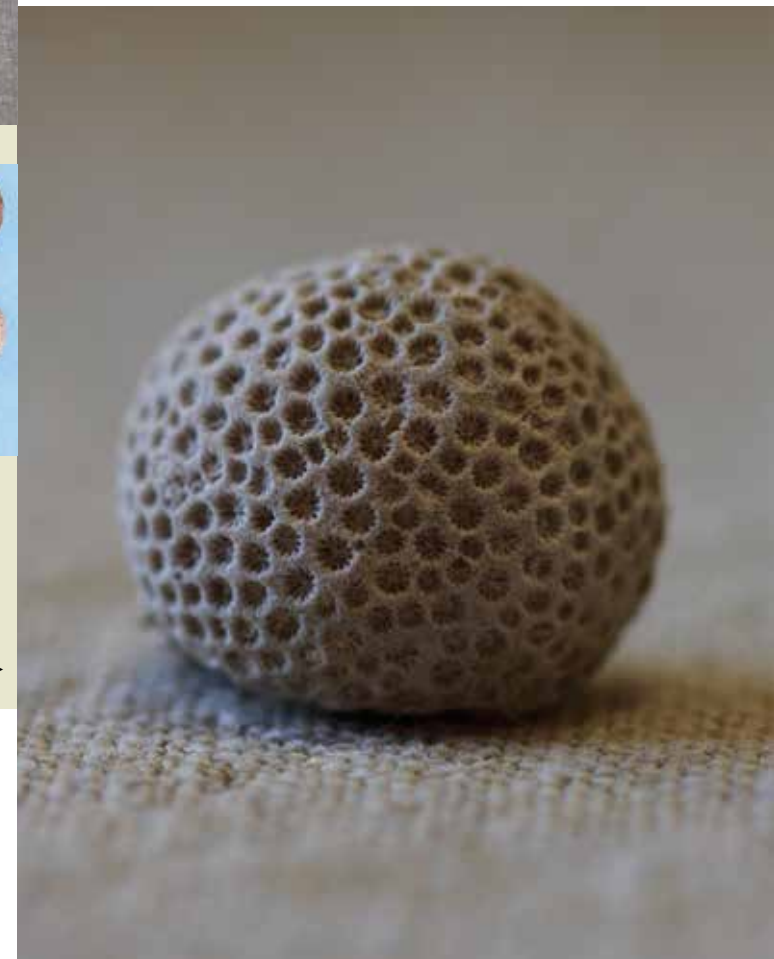
Tento materiál vznikl v rámci projektu „Příprava Geoparku Podbeskydí“, realizovaného Občanským sdružením Hájenka.

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce
Supported by a grant from Switzerland through the Swiss
Contribution to the enlarged European Union

Text: Oldřiška Frühbauerová, Miroslav Bubík, Kristýna Schuchová
Foto: Lubomír Janhuba, Dalibor Kvita, Petr Skupien

**GEOPARK
PODBESKYDÍ**

**Zkameněliny
Podbeskydí**

ryba z menilitových vrstev

Území Geoparku Podbeskydí se nachází na okraji Vnějších Západních Karpat, přesněji ve slezské a podslezské jednotce. Horniny, které dnes tvoří tyto jednotky (příkrovy) se v druhohorách usazovaly na dně tehdejšího oceánu Tethys.

Převládajícími usazeninami jsou jílovce, pískovce, slínovce, prachovce a v menší míře vápence a slepence. Mezi jílovci a pískovci docházelo k pravidelnému střídání vrstev. Tyto horniny označujeme jako flyš. Ve flyšových usazeninách se však zkameněliny dochovaly jen zřídka. U živočichů žijících na hlubokomořském dně (různí korýši, ostnokožci, červi aj.) často docházelo po jejich smrti k rozpouštění vápnných schránek. Dokladem o jejich životě jsou pro nás zkamenělé stopy – ichnofosilie. Nacházíme zde kanálky a chodbičky přímého, zahnutého, vlnitého, vějířovitého či spirálně stočeného tvaru a další doklady o pohybu živočichů po mořském dně. Takové to stopy se hojně vyskytují v souvrství křídového stáří v okolí Frenštátu p. R.

Pravé zkameněliny nacházíme ve spodnokřídových černošedých jílovcích hradištského souvrství. Vyskytují se tu schránky amonitů, vzácně kostra belemnitů, plži apod. Většina těchto nálezů pochází z konce 19. století, kdy v okolí Frenštátu probíhala těžba pelosideritů.

V okolí Příbora byli nalezeni prokřemenělí koráli, mořské houby, ježovky a ústřice svrchnokřídového stáří. Pocházejí

loděnka - *Pseudonautilus strambergensis*

obratel žraloka v pískovci

hřebenatka - štramberské vápence

krunyř kraba

rybí šupina

ramenonožec - *Terebratulatichaviensis*

plž - štramberské vápence

ježovka

z rozrušených pískovců a slepenců klokočovských vrstev. Podobné korály nalézáme např. z oblasti francouzských a rakouských Alp. Mořské houby od Příbora představují dosud jediné známé křídové houby z flyšových Karpat.

Bohaté naleziště zkamenělin nalezneme ve svrchnojurských štramberských vápencích. Ty jsou pozůstatkem rozsáhlého korálového útesu a představují nejstarší usazené horniny na území Podbeskydí. Bloky tohoto útesu tvoří masivy Koutůč, Zámeckého vrchu a Skalky ve Štramberku. Vápence získaly světovou proslulost bohatstvím zkamenělin, je zde popsáno kolem 1000 druhů. Sice se nejedná o kostry dinosaurů, zato tu byly nalezeny takřka všechny skupiny druhohorních bezobratlých mořských živočichů: šestičlenní koráli, mořské houby, mnohostětinatí, červi,

ramenonožci, mechovky, mlži, plži, loděnky, amoniti, belemniti, krabi, ježovky atd. Z obratlovců můžeme nalézt zuby ryb. Od bílých až šedých štramberských vápenců se odlišují červené kopřivnické vápence (spodní křída), s odlišným obsahem zkamenělin: ramenonožci, belemniti, lilijice. Nejznámější zkamenělinou z tmavošedých jílovců vyplňující trhliny vápenců jsou články stonků lilijic, známé jako „hvězdičky“.

Na konci paleogénu se usazovaly organicky bohaté jílovce menilitového souvrství, které jsou bohaté na zbytky ryb (např. tažné sledové ryby či drobné rybky mající světelné orgány). Tyto druhy dokládají vznik hornin v hlubokých oceánských vodách. Naposledy byly zkameněliny ryb nalezeny při stavbě dálnice u Chlebovic. Dají se očekávat i v menilitových vrstvách u Ženkavy, Palkovic a Skorotína.

doupě červa v pískovci

amonit v železné rudě

řez amonitem

mořská houba - klokočovské vrstvy

žraločí zub - kopřivnické vápence

zuby ryb

